

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

**«ОЦІНЮВАННЯ СВОГО НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬОЮ (ПРОФЕСІЙНОЮ) ПРОГРАМОЮ
(«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»)**»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньою (професійною) програмою («Педагогіка вищої школи»)» було проведено у грудні 2020-го – лютому 2021-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- розробку інструментарію (грудень 2020),
- польовий етап (збір даних) (грудень 2020 – січень 2021),
- аналіз даних (лютий 2021),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (лютий 2021).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 31 запитання). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Педагогіка вищої освіти» (ОКР «Магістр»).

У підсумку в дослідженні взяло участь 19 респондентів/-ок. Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 17 осіб (що склало 89,5 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 2 особи (10,5 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Педагогіка вищої школи») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Повністю задоволених вибором університету було найбільше, 78,9 %. Повністю задоволених освітньою

програмою та роботою кафедр виявився близький відсоток (73,7 % та 73,6 % відповідно). Радше незадоволених або повністю незадоволених не виявлено.

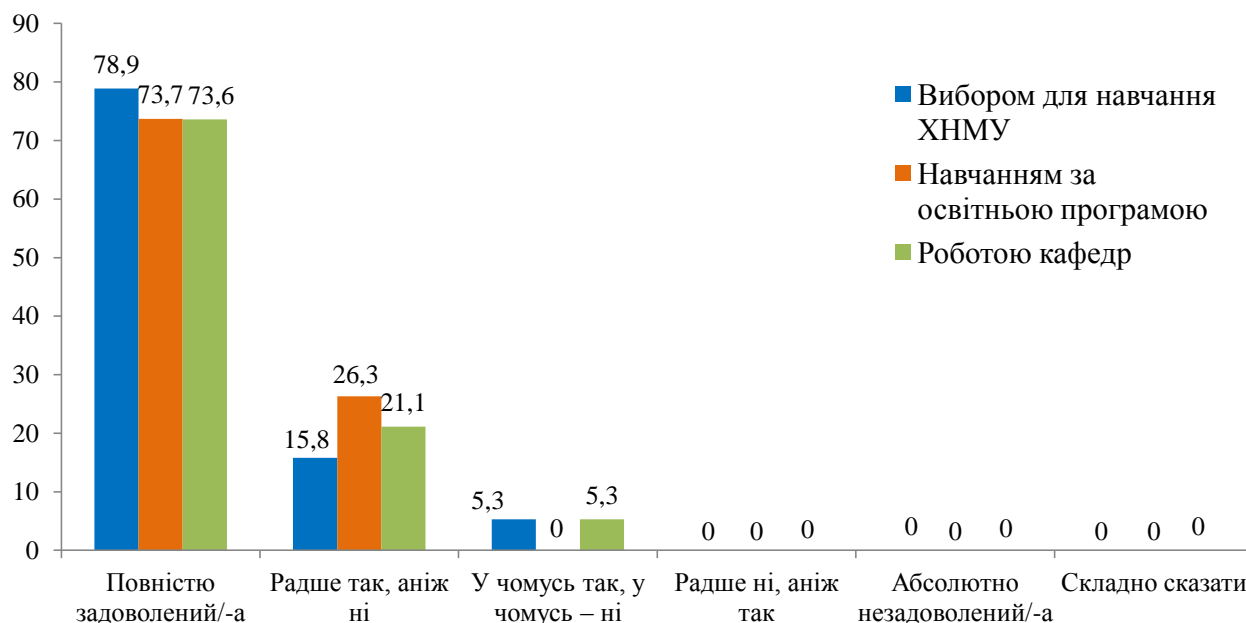

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Для більшості опитаних (73,7 %) очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю; таких, для яких радше співпало з реальністю було ще 21,1 %. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не виявилось. Респондентів/-ок, що обрали варіант відповіді «У чомусь так, у чомусь – ні» було ще 5,3 %.

Більшість студентів/-ок (73,7 %) дуже добре оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 26,3 % респондентів/-ок оцінюють освітній процес радше, добре. Таких, що негативно ставляться до якості освіти в університеті, не виявилось.

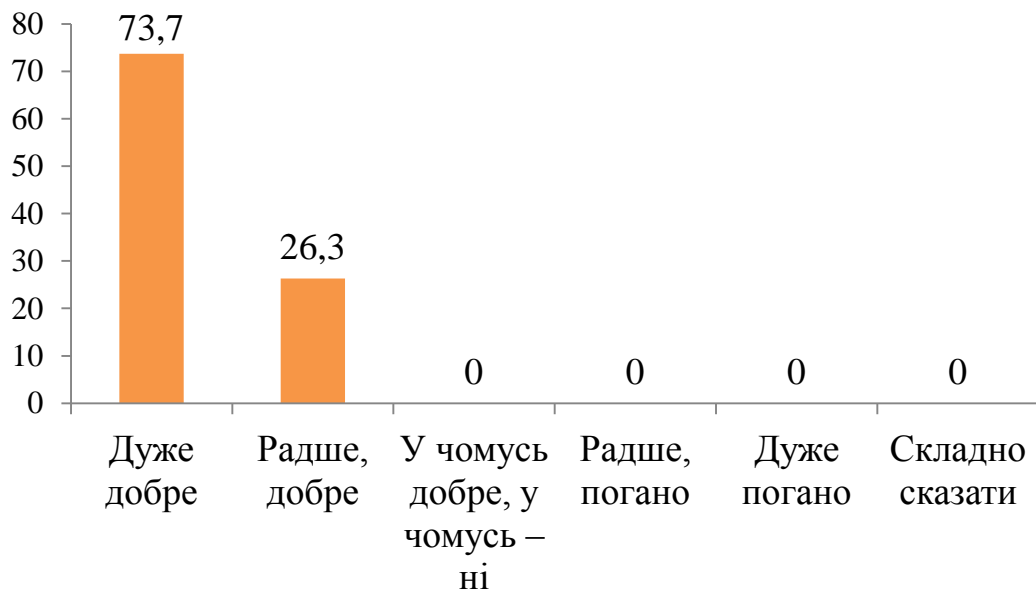

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що 94,8 % опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ повністю задовольняє їхні потреби та інтереси, а 94,7 % опитаних погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти студенти цієї освітньої програми покладають насамперед на викладацький склад (78,9 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). 63,2 % опитаних вважають «максимально впливовими» завідувачів кафедр. Адміністрація вишу та самі здобувачі розділили третю позицію (57,9 %).

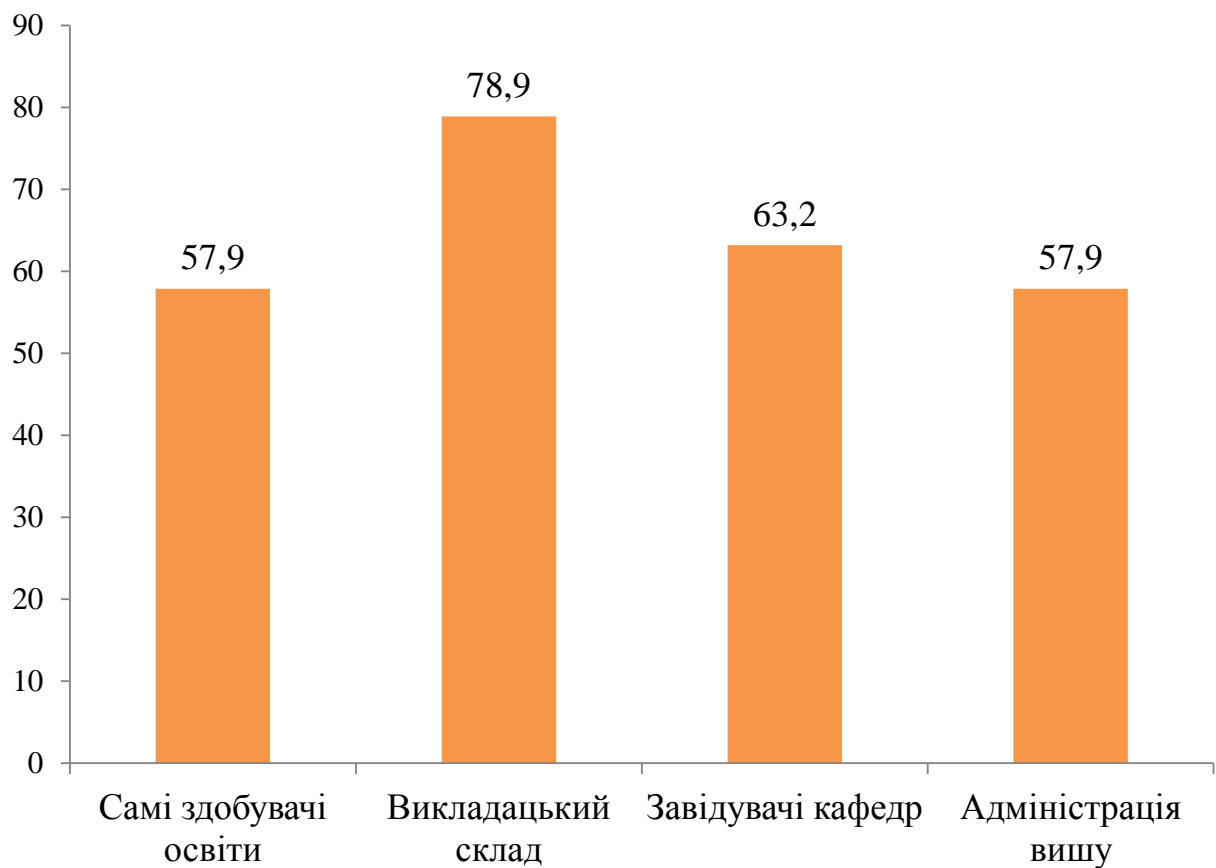

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Доволі багато респондентів/-ок, а саме 42,1 %, приймали участь в укладанні чи оновленні освітніх програм зі спеціальності. Усі вони (100 %) вважають, що їхні пропозиції були враховані.

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про методи, форми навчання, а також про критерії оцінювання був найбільшим (це зазначили 94,7 % респонденток/-ів), про цілі, задачі, зміст та очікувані результати навчання були проінформовані 89,5 %.

При цьому 94,8 % опитаних (56,9 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості, тоді як лише 5,3 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні». Незадоволених виявлено не було.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 73,7 % опитаних зазначили, що вони мають на форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив, але 10,5 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 15,8 % не змогли надати однозначну відповідь.

Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «обговорення», «розповідь, пояснення» (про них згадали однаковий відсоток респонденток/-ів, 94,7 %), а також «дискусії» (89,5 %). З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовується симуляційне обладнання (5,3 %) та рольові ділові ігри (15,8 %). Інші методи та форм навчання використовуються доволі часто.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Важливо підкреслити, що 89,5 % опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними, а 10,5 % було складно відповісти на це запитання.

Студенти загалом позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 94,7 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 5,3 % вказують на те, що таку можливість надають окремі викладачі. Про відсутність такої можливості не заявив ніхто.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, усі опитані (100 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів. Більшість, 89,5 % вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7). Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середня оцінка — 4,5) із незначним коливанням – від 4,1 (так оцінили «методичне забезпечення самостійної роботи») до 4,7 («логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін»).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Два відкритих запитання анкети стосувалися покращення якості освіти: «Що може зробити університет для покращення освітнього середовища та кращого задоволення ваших потреб й інтересів у процесі навчання?» (відповідь дали 15 респонденток/-ів) і «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ.» (15 респонденток/-ів).

Відповіді на обидва запитання майже співпадали, тому аналізувалися разом. Якщо та сама особа давала ідентичні відповіді в обох випадках, ці відповіді рахувалися як одна. У той же час, декілька різних зауважень, що були частинами однієї відповіді, рахувалися окремо.

Близько третини відповідей не містили жодних пропозицій чи ідей («все влаштовує», «все задовольняє», «все подобається», «нічого змінювати, бо все добре», «на мій погляд, університетом зроблено все можливе» тощо).

Пропозиції та рекомендації стосувалися таких аспектів організації освітнього процесу:

- Кількість практичних занять та їхня форма (3 респондента/-ки):
«Ввести практичні кейс-методи», «більше практики при навчанні», «Практика за новими технологіями».
- Використання стимуляційного обладнання (3 респонденти/-ки).
- Актуалізація навчального матеріалу (7 респондентів/-ок):

«Використовування дошки Miro, реакції та малювання у zoom (дистанційне навчання), більша насиченість занять»;

«Зробити свою нову електронну інформаційну базу»;

«надавати інноваційну інформацію у вигляді презентацій»;

«Орієнтація на потреби сучасного суспільства»;

«мати можливість удосконалювати навчання»;

«Проводити цікаві тематичні заходи із залученням експертів з обраних спеціальностей»;

«усім знати знати останні новини у медицині»

- Ще один респондент/-ка висловив/-ла, що необхідний *«подальший розвиток соціальної інфраструктури»*

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8). Респонденти/-ки продемонстрували доволі високий рівень обізнаності, особливо з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (про нього знають 94,7 % опитаних), із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (89,5 %) та з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (84,2 %). Найменше здобувачі обізнані інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (57,9 %).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9). Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнем консультативної підтримки з боку кафедр та рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (100 %) та порядком та умовами вибору студентами вибіркових дисциплін (89,5 %). Найменше — рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.) (52,6 %) і ефективністю роботи психологічної служби університету (63,2 %), хоча все ж таки, більше половини опитаних задоволені роботою відповідних служб.

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Окремий блок анкети був присвячений ряду надзвичайних ситуацій, які можуть виникати під час навчання. Свідками таких ситуацій була незначна кількість опитаних. Так, 5,3 % опитаних під час навчання були свідками корупції, та 5,3 % — свідками дискримінації (за ознакою віку, статі, кольору шкіри, національністю, релігійної приналежності, мови, місця проживання тощо).

Запитання щодо виникнення будь-якого особистого конфлікту інтересів під час навчання отримало абсолютно негативну відповідь: 100 % опитаних обрали варіант відповіді «Ні». Усі опитані підтвердили у відкритих відповідях, що *«ніяких конфліктів не було»*.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того,

наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває вміння самостійно приймати рішення (84,2 %) та комунікабельність (73,7 %), тоді як розвитку вміння вести за собою (26,3 %), емоційного інтелекту (31,6 %) та активної життєвої позиції (31,6 %) університет має приділити більше уваги.

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Майже всі опитані (94,7 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволених не виявлено, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 5,3 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні).

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є позитивними:

три чверті опитаних (78,9 %) вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою; 15,8 % вважають цей вплив певним, але незначним.

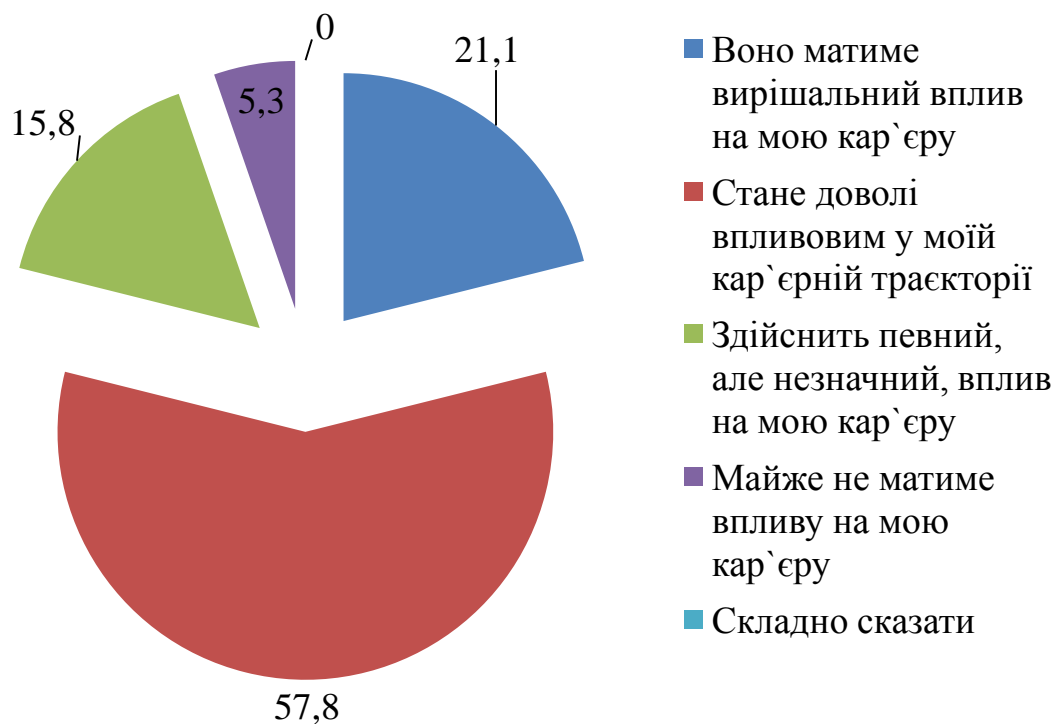

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було тільки 5,3 %.